

Forvaltningsrevisjon i Røros kommune:

Gjennomgang av prosjektet: «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»

INNHold

1	INNLEDNING.....	3
1.1	Bestilling fra kommunestyret i Røros kommune	3
1.2	Forvaltningsrevisjon	3
1.3	Prosjektet «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»	4
2	FORMÅL, AVGRENSNING, PROBLEMSTILLING, METODE OG REVISJONSKRITERIER	5
2.1	Formål	5
2.2	Avgrensning	5
2.3	Problemstillinger	5
2.4	Metode	6
2.5	Revisjonskriterier	6
	DEL I: MÅLOPPNÅELSE I PROSJEKTET.....	7
3	ER MÅLSETTINGENE GITT I PROSJEKTET INNFRIDD?	7
3.1	Revisjonskriterier	7
3.2	Faktadel	8
3.3	Revisjonens vurdering og konklusjon	15
4	ER VILKÅRENE GITT I TILSAGN INNFRIDD?	16
4.1	Revisjonskriterier	16
4.2	Fakta	19
4.3	Revisjonens vurdering og konklusjon	21
	DEL II: INNGÅELSE AV AVTALER	22
5	HADDE PROSJEKTLEDER MYNDIGHET TIL Å INNGÅ AVTALENE MED GRUNNEIERNE OG RØROS TUR- OG LØYPEFORENING PÅ VEGNE AV RØROS KOMMUNE?	22
5.1	Revisjonskriterier	22
5.2	Fakta	23
6	ER AVTALENE GYLDIGE?.....	24
6.1	Revisjonskriterier	24
6.2	Fakta	24
6.3	Revisjonens vurdering og konklusjon del II inngåelse og gyldighet av avtaler	24
	DEL III: ANDRE FORHOLD – ØKONOMISTYRING OG ARKIVERING.....	26
7	ER PROSJEKTETS ØKONOMI TILFREDSTILLENDE IVARETATT?	26
7.1	Revisjonskriterier	26
7.2	Faktadel	26
7.3	Revisjonens vurdering og konklusjon	30
8	ER DOKUMENTER I SAKEN ARKIVERT I KOMMUNENS SAKSARKIV	31
8.1	Revisjonskriterier	31

8.2	Faktadel	32
8.3	Revisjonens vurdering og konklusjon	34
9	RÅDMANNENS UTTALELSE	35
10	SAMMENDRAG OG ANBEFALING	35
11.	VEDLEGG: RÅDMANNENS UTTALELSE	41

Røros, 12. januar 2017

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Merete Lykken
Revisor

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling fra kommunestyret i Røros kommune

Kommunestyret behandlet sak 62/2016 sluttrapporten for prosjektet: Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven. Opprinnelig var dette en sak for formannskapet med saksnr 139/2016. Under behandlingen ble det foreslått tillegg til rådmannens innstilling med bestilling til kontrollutvalget. Det er kommunestyret som skal behandle om saker skal til kontrollutvalget, og saken ble på bakgrunn av dette behandlet i kommunestyret.

Vedtak i kommunestyret:

Sluttrapport: Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven tas til etterretning

Merforbruk på kr 92 443,38 foreslås dekkes over konsesjonsavgiftsfondet.

Avtalen inngått med Tur- og løypeforeningen på kr 300 000,- innarbeides i budsjettet i 2017 økonomiplanen til virksomheten Kultur.

Kontrollutvalget bes gjennomgå sluttrapport og resultat og gis myndighet til eventuelt å bruke ekstern revisor i dette arbeidet. Spesielt med henhold til følgende spørsmål:

- 1. Brudd på måloppnåelse i prosjektet*
- 2. Gyldighet i avtalen mellom Røros kommune og Røros Tur- og Løypeforening*

Kontrollutvalgets sekretariat sendte over bestilling til Revisjon Fjell IKS 14. oktober 2016 hvor de opplyser at leder i kontrollutvalget i samråd med sekretariatet gir revisjonen klarsignal for oppstart.

Formål og problemstillinger er utarbeidet i samsvar med denne bestillingen.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Vi velger å gjennomføre undersøkelsen som en forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjon innebærer blant annet undersøkelser om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) Regelverket etterleves,
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) Resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd

1.3 Prosjektet «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»

Røros kommune søkte i august 2010 om skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Sør – Trøndelag til utviklingsprosjektet «Verdiskaping i verdensarven». Kommunen ønsket å arbeide med verdiskaping i verdensarven der målsettingen blant annet er å bidra til folkevekst, flere arbeidsplasser og å skape en stolthet omkring Røros naturen og verdiene i verdensarven.

Fylkesmannen i Sør – Trøndelag tildelte i brev av 27.10.2010 Røros kommune kr 2 millioner i skjønnsmidler til prosjektet og foreslo samtidig nytt navn til prosjektet: «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven». Gjennom tildeling av skjønnsmidlene til dette prosjektet ønsket Fylkesmannen å bidra til en helhetlig satsing på verdensarven, og legge til rette for at verdensarvstatusen kan bli et grunnlag for identitetsbygging og verdiskapning. Det er et ønske om å bidra til bærekraftig forvaltning og aktiv formidling av naturverdier, kulturminner/ kulturmiljøer, og mat som fins i regionen.

Røros kommune sendte over et forslag til prosjektplan som Fylkesmannen i tilbakemelding i brev av 28.10.2011 har vurdert som et godt utgangspunkt for å arbeide videre med prosjektet.

Fylkesmannen skriver i sitt brev til kommunen at en intensjon med prosjektet må også være å styrke samspillet om kulturarven mellom offentlig forvaltning, eiere, museum, regionalt næringsliv og organisasjoner. Det gjennomføres mange prosjekter i Rørosregionen i dag, og det er viktig med helhet og samordning av felles verdier. For å bidra til å styrke dette samspillet ber Fylkesmannen kommunen vurdere å etablere en form for organisasjon f.eks en stiftelse som kan jobbe med langsiktig strategi- og handlingsplaner som kan fungere som styringsdokument for hele verdensarvområdet.

Fylkesmannen i Sør – Trøndelag har til sammen gitt tilskudd på kr 3 mill.

Utenom fylkesmannen er det også andre bidragsytere til prosjektet:

Fylkeskommunen i Sør – Trøndelag har sammen med Gjensidigestiftelsen gitt tilskudd kr 300 000 til delprosjekt 3 – Sti og løype. Midlene er øremerket til skilting og gradering av stier og løyper.

Landbruks- og matdepartementet har gitt tilskudd kr 250 000 til delprosjekt 1 – økt bruk av kunnskap om lokalmat.

Fordeling av restmidler i forbindelse med avvikling av blilyst kr 113 400 til skiltprosjekter i kommunene.

2 FORMÅL, AVGRENSNING, PROBLEMSTILLING, METODE OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Formål

Kommunestyret har bedt kontrollutvalget om å foreta en gjennomgang av sluttrapport og resultat av prosjektet «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven». Det gjelder spesielt om prosjektets mål er oppnådd og om avtalen mellom Røros kommune og Røros tur- og løypeforening er gyldig.

Vi er av den oppfatning at også avtalene med grunneierne må gjennomgås, og at en må se på andre forhold som økonomi og arkivering.

Formålet for denne undersøkelsen blir da å se etter om forhold omkring prosjektet som måloppnåelse, gyldighet av inngåtte avtaler, økonomi og arkivering er tilfredsstillende ivaretatt.

2.2 Avgrensning

Kontrollutvalget har bedt Revisjon Fjell IKS igangsette en gjennomgang av sluttrapport «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven». Bestillingen er spesielt rettet mot en gjennomgang av følgende spørsmål:

1. Brudd på måloppnåelse i prosjektet
2. Gyldighet i avtalen mellom Røros kommune og Røros Tur- og Løypeforening

Vi vil også ta med avtaler som er inngått med grunneierne i vår gjennomgang.

Andre forhold som ikke er omtalt direkte i bestillingen fra kommunestyret, og som vi mener er fornuftig å ta med er økonomistyring i prosjektet og arkivering av dokumenter i saken.

2.3 Problemstillinger

Med bakgrunn i formålet med undersøkelsen har vi utarbeidet problemstillinger. Vi legger opp til en tredeling av problemstillingene. Del I vil gjelde problemstillinger knyttet til mulige brudd på måloppnåelse i prosjektet samt spørsmål om vilkårene gitt i tilsagn er innfridd. Del II vil gjelde spørsmål knyttet til inngåelse av avtaler, og del III andre forhold som økonomistyring og arkivering.

Del I: Måloppnåelse i prosjektet

1. Er målsettingene gitt i prosjektet innfridd?
2. Er vilkårene gitt i tilsagn innfridd?

Del II: Inngåelse av avtaler

3. Hadde prosjektleder myndighet til å inngå avtalene med grunneierne og Røros Tur- og Løypeforening på vegne av Røros kommune?
4. Er avtalene gyldige?

Del III: Andre forhold – økonomistyring og arkivering

5. Er prosjektets økonomi tilfredsstillende ivaretatt?
6. Er dokumenter i saken arkivert i kommunens saksarkiv?

2.4 Metode

I følge forskrift om revisjon § 7 skal forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Denne rapporten er utarbeidet med grunnlag i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

Undersøkelsen er i hovedsak lagt opp med innhenting og gjennomgang av dokumenter som prosjektrapporten, styreprotokoller og protokoller fra politisk behandling, tilsagn, avtaler og andre dokumenter som har betydning for undersøkelsen. Vi har underveis hatt en nyttig og god dialog med prosjektleder som har respondert raskt når vi har bedt om informasjon.

2.5 Revisjonskriterier

For å belyse problemstillingene utarbeider vi revisjonskriterier. Revisjonskriteriene danner grunnlag for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på området som er gjenstand for undersøkelsen. Videre vil kriteriene være utgangspunkt for de anbefalinger revisjonen kan komme med som resultat av undersøkelsen.

Revisjonskriteriene for del I og II i denne undersøkelsen er hentet fra:

- Prosjektbeskrivelsen
- Tilsagn fra fylkesmannen
- Tilsagn fra fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen
- Tilsagn fra Landbruks- og matdepartementet
- Tilsagn fra Blilyst (nå opphørt som organisasjon)
- Kommunens Delegeringsreglement
- Kommunelovens § 9 nr 3

Del III Andre forhold – økonomistyring og arkivering

- Kommunelovens § 23
- God kommunal regnskapsskikk
- Forskrift om årsregnskap og årsbudsjett for kommuner
- Arkivloven

Revisjonskriteriene vil bli nærmere konkretisert under hver enkelt problemstilling.

DEL I: MÅLOPPNÅELSE I PROSJEKTET

3 ER MÅLSETTINGENE GITT I PROSJEKTET INNFRIDD?

3.1 Revisjonskriterier

Hovedmål for prosjektet (hentet fra prosjektbeskrivelsen):

Prosjektet skal bidra til vekst i folketall og varige nye arbeidsplasser gjennom bærekraftig bruk av verdensarven og kulturarven som grunnlag for identitetsbygging og verdiskapning. Prosjektet skal også bidra til å gjøre verdensarven kjent for fast bosatte og tilreisende.

Delmål A: Økt kunnskap om og bruk av lokalmat

Resultatmål: Rørosregionen skal være Norges mest spennende lokalmatregion og besøkende på Røros skal få et variert og godt tilbud av lokalprodusert mat

Effektmål

- Vil styrke økonomien hos matprodusentene
- Stimulere flere til å satse på lokalmat og økologisk landbruk
- Økt tilbud av lokalprodusert mat
- Tilby tilreisende bedre og mer unik opplevelse på spisestedene på Røros

Delmål B: Formidling av verdiene i og kunnskapen om verdensarven, naturvern og kulturvern

Resultatmål: Informasjonen om Røros og formidlingen av de verdiene i og kunnskapen om verdensarven og kultur- og naturarven skal være enhetlig og lett tilgjengelig for alle interessenter.

Informasjonen skal være både lettfattelig og gi mulighet til å gå i dybden. Blant annet gjennom bruk av moderne teknologi skal informasjonen være tilgjengelig i Røros bergstad og ute i de viktigste historiske gruveområdene.

Effektmål:

- Bedre kvalitet og lesbarhet på informasjon som gis
- Identitetsskapende for lokalbefolkning og andre med tilknytning til regionen
- Økt kunnskap hos de som skal formidle Røroshistorie
- Større og dermed økt kunnskap om Røros for lokalbefolkning og tilreisende
- Større opplevelse av å være på tur både i Røros sentrum og i de historiske gruveområdene

Delmål C: Sti – og løypeprosjektet

Resultatmål: Skal gjøre naturopplevelsene på Røros tilgjengelig for alle gjennom å utarbeide gode kart og sørge for god merking og opparbeiding av turer for syklende og gående.

Målsetting og hovedfokus på:

- Gjennomgang og oppdatering av kart for historiske stier og kjerreveier
- Oppdragering av eksisterende og gjennomføring av nye traseer for løyper og stier
- Markedsføring av traseene
- Bedre tilgang til de historiske ferdselsveiene
- Bedre tilrettelegging av friluftaktiviteter – folkehelse
- Gjøre Røros mer attraktiv som hytte- og reiselivsdestinasjon

Effektmål:

- Gjøre Røros til en mer attraktiv destinasjon for turopplevelser
- Økt bruk av friluftsupplevelser og bedret folkehelse for lokalbefolkningen
- Økt formidling av og forståelse for Røros sin historie og kulturarv

Revisjonskriterier til problemstillingen:

Kommunestyret har gitt uttrykk for forventninger til prosjektet gjennom vedtak i forbindelse med etableringen av prosjektet.

Med bakgrunn i den vedtatte prosjektbeskrivelsen utleder vi som revisjonskriterier til hovedmål og delmål at:

- Prosjektet skal ha bidratt til vekst i folketall og varige nye arbeidsplasser
- Prosjektet skal ha bidratt til å gjøre verdensarven kjent for fast bosatte og tilreisende
- For å nå hovedmålet er det også viktig at delmålene (effektmålene) er innfridd

3.2 Faktadel

Generelt om prosjektrapporten «natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»

Det er avgitt en omfattende prosjektrapport som gir en beskrivelse av målene og gjennomføringen av prosjektet. Innledningsvis i prosjektrapporten er

prosjektbeskrivelsen medtatt. Her finner vi bakgrunnen for prosjektet og målet med prosjektet. Prosjektet er innrettet mot avgrensede områder, og inndelt i tre delprosjekter for å kunne realisere delmålene. Derfor ble det prioritert inn mot 3 innsatsområder som bygger opp under hovedmålet.

A – økt kunnskap om og bruk av lokalmat

B – formidling av verdiene i og kunnskapen om verdensarven, naturarven og kulturarven

C – sti – og løypeprosjektet

Organisering av prosjektet

Røros kommune er prosjekteier og det ble midlertidig ansatt prosjektleder i 50 % stilling til prosjektledelse. I kommunestyret sak 105/11 ble Formannskapet i Røros oppnevnt som styringsgruppe med fylkesmannen og fylkeskommunen som observatører. Styringsgruppen fikk fullmakt til å justere budsjett og finansieringsplan for prosjektet.

Prosjektleder startet i stillingen 5. mars 2012 og første møte i styringsgruppen ble holdt 26. mars 2012. Ordføreren ble valgt som styringsgruppens leder, og varaordfører ble valgt som styringsgruppens nestleder. Det ble også valgt ledere og deltakere i delprosjektene Sti og løype og Formidling på samme møte.

Prosjektet ble avsluttet 31.12.2015 og prosjektrapporten var satt opp til behandling i formannskapet 14.04.2016 men ble utsatt. Ny behandling av formannskapet den 15.09.2016 som sak 139/16, og av kommunestyret den 29.09.2016 som sak 62/16.

Gjennomføringen av prosjektet er beskrevet i korthet nedenfor for hvert av delprosjektene.

A – ØKT KUNNSKAP OM OG BRUK AV LOKALMAT

Vi tar med utdrag fra fakta i rapporten for å beskrive hva som er gjennomført. For å få med alle fakta anbefaler vi å lese rapporten.

Ideskisse Leighgaardens Mat – og handelshus

En ide om et mathistoriesenter og mathus i regionen. Prosjektleder bisto initiativtakerne med å søke om midler for å realisere prosjektet. Av ulike grunner førte ikke prosessen fram, og den stoppet opp da huset skiftet eier, og nye leietakere kom på plass i gården.

Engzeliusarkivet

Parallelt med saken ovenfor ble det arbeidet med å komme inn til Engzeliusarkivet som var i underetasjen i et rom der døra hadde gått i vranglås. Døren ble etter hvert åpnet og det viste seg at det hadde dannet seg ganske mye mugg på bøkene. Denne muggen måtte fjernes før det er mulig å benytte arkivene til forskning og formidling.

I samråd med Rørosmuseet ble Recall AS engasjert for å gjøre et prisoverslag over hva det ville koste å få gjennomført en muggsanering for å berge arkivet fra videre

forfall. Kulturarvprosjektet har dekket kostnadene ved å utarbeide denne tilstandsrapporten med kostnadsoverslag. Det er Rørosmuseet som har arbeidet videre med muggsanering av arkivet. Arkivet vil bli deponert i Rørosmuseets arkivmagasin og er reddet for ettertiden.

Lutefisk og fokus på julemenyer på Røros

Destinasjon Røros fikk en henvendelse fra besøkende på Røros. De hadde hørt at det var tradisjon med lutefisk på Røros til jul, men det ble ikke avspeilet på etablissementene på Røros. Dette ble tatt opp med hotellene og restaurantene, og nå er det godt tilbud vedrørende lutefisk som tradisjonskost på Røros. Det er også jobbet med å fokusere på øvrig tradisjonskost, slik at det finnes et godt og tilgjengelig tilbud.

Deltakelse på Grüne Woche 2013, 2014 og 2015

Dette er verdens største matmesse som arrangeres i Berlin (IGW). Kulturarven har blant annet brukt penger på deltakelse på messen med egne brosjyrer på lokalmat og reiselivsopplevelser i Rørosregionen. Prosjektleder har stått på stand sammen med Rørosmat og produsenter i Rørosmat, og har også holdt foredrag for norske delegasjoner i Berlin.

Matmessen i Berlin er også en viktig arena for å lære å forstå betydningen av å satse på mat. Kulturarvenprosjektet har i 2013 og 2014 invitert bedrifter fra Røros med på studietur, der prosjektet har dekket en del av kostnadene ved å reise på studietur til verdens største matmesse. Serveringsbedrifter i Røros kommune fikk muligheten til å delta, og totalt 9 benyttet tilbudet disse to årene.

Norwegian Travel Workshop (NTW) på Røros i 2013

I prosjektrapporten opplyses det at det var Destinasjon Røros som hadde søkt og blitt tildelt vertskapsrollen for Innovasjon Norges største årlige salgsmesse i 2013. Til NTW ble 300 utenlandske turoperatører invitert, sammen med 300 norske destinasjoner og rundt 50 ansatte fra Innovasjon Norge. Kulturarvenprosjektet gikk tungt inn i dette prosjektet og det ble satt ned en planleggingsgruppe som planla alle måltider fra mandag til torsdag for delegatene. Det ble satt sammen et team av kokker og servitører fra alle hoteller og restauranter, og servert lokalmat til alle måltider. Sammen med måltidene ble det presentert lokalhistorie. På festmiddagen var det 700 personer. Nærmere fakta om arrangementet kan leses i rapporten.

Lokalmatguider til formidling i ferdasgårdene under Rørosmartnan

Tiltak i regi av kulturarvenprosjektet:

- Utviklet i 2013 en brosjyre som viste hvor de ulike kjørerlagene holdt hus
- Til Rørosmartnan i 2014 ble det produsert en folder «Du har ikke opplevd Rørosmartnan før du har besøkt bakgårdene». Brosjyren ble delt ut til besøkende på Rørosmartnan fra Røros turistkontor, og fra noen av parkeringsvaktene
- Det ble gjennomført videreutdanning av noen av lokalematguidene til en guidet runde der man formidlet om de enkelte lasskjørerlag
- Lanserte i 2014 til Rørosmartnan en omvisningsmulighet som startet på turistkontoret

- Det ble gjennomført omvisninger i 2014 og 2015
- Prosjektleder har utviklet et manus ut i fra innhentede opplysninger som er kvalitetssikret. Manuset «Pulsen i ferdasgårdene» finnes til disposisjon for Rørosmartnan for formidling om den genuine immaterielle kulturarven, kombinert med gårdshistorikk, samtidig som det er en potensiell inntektsmulighet for guiding under Rørosmartnan.

Terra Madre på Røros i 2013 og Økologisk 3.0 i 2015

Kulturarvenprosjektet deltok aktivt i planleggingen av begge arrangementene, og støttet Terra Madre med økonomisk bidrag til å leie inn kurs- og foredragsholdere.

Rådgivning til bedrifter om å ta i bruk lokalprodusert mat

Det var planlagt å gjennomføre rådgivning til de aller fleste serveringsstedene, men det ble bare gjennomført ved to bedrifter.

Kompetanseheving og stolthet blant ansatte i matbransjen – Matvelvet og arrangementet MAT PÅ STAA i 2015

Samarbeidet med Matvelvet og arrangerte «MAT PÅ STAA» den 12. mai 2015. Det gikk ut på å samle de som produserer, serverer og selger lokalmat. Det var først et lite kurs på formidlingsteknikker med innleid kursholder, deretter servering, og før hver rett presenterte produsentene historier om hver enkelt råvare.

Videre oppfølging:

Prosjektet «kompetanseløft innen lokalmat og reiseliv»

Det er etablert et 5 – årig prosjekt og målsettingen med prosjektet er å øke kompetansen og verdiskapingen i lokalmat- og reiselivsnæringen i Røros og Holtålen. Prosjekteiere er Røros og Holtålen kommune, og Rørosregionen Næringshage har prosjektledelsen. Samarbeidspartnere er for øvrig Destinasjon Røros, Rørosmat SA, Røros videregående skole og Røros ressurs.

Prosjektet har tre delmål:

- Fagopplæring småskala lokalmat: En nasjonal utviklingsarena
- Økt kompetanse og lønnsomhet i reiselivsnæringen. Utvikling av flere og bedre tilbud
- Økt kompetanse og lønnsomhet hos produsenter av lokalmat i Rørosregionen

Opplysningene ovenfor om prosjektet er hentet fra hjemmesiden til Rørosregionen næringshage: www.roroshagen.no. Det er også noe beskrevet i prosjektrapporten.

Arrangementet Mat på STAA

Man håper på gjentakelse av arrangementet Mat på Staa som var et vellykket arrangement. Det er derfor ytt et økonomisk bidrag til Matvelet for at arrangementet kan gjentas i 2016.

B – FORMIDLING AV VERDIENE I OG KUNNSKAPEN OM VERDENSARVEN, NATURERN OG KULTURVERN

Det ble etablert tre fokusområder på formidling som det ble arbeidet etter: Innhenting og bearbeiding av informasjon om verdensarven og kulturarven
Tilgjengeliggjøre denne informasjonen gjennom brosjyrer, informasjonstavler, skilting, GPS, App, nettside og andre aktuelle media
Informasjonen skal være lett tilgjengelig i Røros Bergstad, Storwarsområdet, Møllmannsdalen og Nordgruvefeltet.

Arbeidsprosessen er beskrevet i prosjektrapporten, og kan kort beskrives slik:

- Fase 1a behovsdefinisjon, analyse og plan
- Fase 1b rammeplanlegging
- Fase 1 c utvikling av testversjon
- Fase 2 tilgjengeliggjøring
- Formidlingsnavet – valget ble å gå inn i et pågående utviklingsprosjekt i regi av KulturIT
- MIST Rørosmuseet tar ansvaret for den videre forvaltning av basen, som en del av sine museumssystemer i KulturIT

Røros er definert som verdensarvregion og det er derfor viktig at formidlingsarbeidet blir kvalitetssikret. Det er et behov for å gjøre den eksisterende kunnskapen langt mer tilgjengelig for alle, og et behov til å legge grunnlag for formidling ut i fra et bredere og dypere innhold.

Prosjektet beslutter å etablere en konstant databaseløsning der formidlingsmateriale (tekst, foto, referanser) tilgjengeliggjøres for flere plattformer. Gjennom en slik base kan samme grunninformasjon presenteres på nett, som mobil informasjon, og som hjelpeverktøy med kvalitetssikret informasjon for regionens informatører.

Arbeidsgruppa var opptatt av å velge en teknisk løsning som kunne sikre en varighet og en driftsløsning som kunne være holdbar over tid, og hvor en fikk et tydelig drifts- og forvaltningsansvar. Løsningen skulle i ettertid kunne brukes i den regionale formidlingen og være en del av en strategisk formidlingsløsning.

Ønskede systemkrav ble spesifisert, og en valgte til slutt å gå inn i et pågående utviklingsprosjekt i regi av KulturIT, som jobbet med et felles rammeverk for denne type formidling. Dette rammeverket ligger i samme databasemiljø som museenes øvrige samlings- og formidlingsdatabaser, og en var dermed rimelig trygg på at krav til framtidig forvaltning og videreutvikling er ivaretatt. Ved å gå inn i pågående utviklingsprosjekt i regi av KulturIT har en hatt tilgang til et stort utviklingsmiljø, og det kan drive felles utvikling av løsningen sammen med de øvrige brukerne, samtidig med at løsningen er svært ressurseffektiv fordi en deler på utviklingskostnadene. Man kan lese mer om kulturIT på deres hjemmeside www.kulturit.org

MIST Rørosmuseet tar ansvaret for den videre forvaltningen av basen, som en del av sine museumssystemer i KulturIT.

Innholdsproduksjon

Det ble bestemt at alt som publiseres skal være trespråklig (norsk, engelsk og tysk), og at en skal få en god løsning for Malmplassområdet og Storwartz, og komme godt i gang med Møllmannsdalen og Nordgruvfeltet. Det er i følge prosjektrapporten publisert 96 kartfestede punkter. For hvert punkt er det gjort en betydelig jobb:

- Gjennomgå dokumentasjon – historisk materiale
- Kvalitetssikre opplysninger
- Tekstproduksjon og kvalitetssikring
- Finne aktuelt bildemateriale fra arkiv, evt nyproduksjon
- Oversette til engelsk og tysk
- Kartfesting
- QR – kodeproduksjon
- Skiltproduksjon
- Skiloppsetting

Koding med andre databaser

Det er levert URLer og GPS – data til blant annet det kommunale kartsystemet, slik at informasjonsressursen kan nås også fra dette systemet. En valgte en slik løsning i stedet for å kopiere data inn i andre systemer, for å være sikker på at en alltid kommer til oppdatert informasjon.

Overføring til andre områder i Circumferensen

Løsningen er i drift og ifølge prosjektrapporten fungerer den godt, og det tyder på at dette er en løsning som man kan ta i bruk i hele Circumferensen. Man kan også lese i prosjektrapporten at de øvrige områdene vil kunne nyte godt av grunnlagsarbeidet og grunnlagsinvesteringene som er gjort i dette prosjektet, en vil kunne redusere kostnadene på nye prosjekter til å handle om ren innholdsproduksjon.

Vi henviser til prosjektrapporten for nærmere detaljer.

C – STI- OG LØYPEPROSJEKTET

Det er beskrevet i prosjektrapporten hvordan det er jobbet og hva som er utført. Dette er det største av delprosjektene og med prosjektleder i 40 % stilling i prosjektperioden.

Prosessen kan kort beskrives slik:

- Fase 1: Innsamling, gjennomgang og kvalitetssikring av kartdata
- Fase 2: Utvelgelse av stier og løyper for merking. Rutene er valgt ut etter kriteriene historie, geologi, kulturhistorisk, bruk og folkehelse.
- Fase 3: Anbefalinger for framtiden, anbefaler at sti- og løypearbeidet fortsetter.

Første del besto i å lage en oversikt over data som fantes samt å samle inn nye opplysninger. Samtidig var det viktig å kvalitetssikre data som foreligger. En rapport fra 2006-2007 «Registrering av Bergstadens historiske transportsystem»

ble brukt som grunnlag for registreringsarbeidet sammen med inntegnede stier og veier fra andre kart og informasjon fra grunneierne i området.

Oppstarten av arbeidet ble kommunisert via lokalpressen og det ble invitert til åpne møter. Ved å registrere alle stier og løyper fikk prosjektet et grunnlag for å kunne velge ut stier og løyper for merking. Røros kommune har i forbindelse med prosjektet investert i kartprogrammet Norkart, der alle registreringer (GPS – data) er lagt inn. En har benyttet norsk kartstandard så langt det har vært mulig. Dette prosjektet konsentrerte seg i denne fasen om hovedområdene beskrevet i prosjektmandatet som er Stortvart, Nordgruvefeltet og Møllmannsdalen, men alle innsamlede data er registrert.

Med registrering av alle stier, løyper og ferdselsårer i kommunen, har kommunen et verktøy til videre saksgang og som underlag for senere beslutninger.

Fase 2 utvelgelse av stier og løyper for merking

Det er brukt en felles skiltstandard som Innovativ Fjellturisme har utviklet. I arbeidet med å planlegge skilting og merking ble den nye utgaven av Merkehandboka brukt. Selve utvelgelsen ble gjennomført etter innspill fra andre, egen kjennskap og områder som allerede var bestemt i prosjektbeskrivelsen. Gradering av løypene ble gjennomført etter retningslinjene fra Innovativ Fjellturisme. Kriteriene derfra ble brukt sammen med SOSI - standardene (Samordnet opplegg for Stedfestet Informasjon). I tillegg er det benyttet utenforstående til å gå opp løypa og gi tilbakemelding og til en viss grad personlig skjønn.

Røros Tur- og Løypeforening fikk ansvaret med å sette opp skiltene med utgangspunkt i utarbeidet «manuskart» med anvisning av sted for oppsett. Løypeforening har inngått en 10 - års avtale med Røros kommune om vedlikehold og drift av rutenettet. For dette arbeidet utbetales det kr 30 000 pr år i 10 år. Avtaleutkast ble godkjent av Røros formannskap.

I følge prosjektrapporten er det inngått skriftlige avtaler med om lag 30 grunneiere. Avtalene er utarbeidet med utgangspunkt i forslag til grunneieravtaler på friluftsråd.no etter råd fra fylkeskommunen. Avtaleutkast ble godkjent av Røros formannskap.

Sti- og løypegruppa hadde felles prosjektmøter med Formidlingsgruppa for å velge ut riktig informasjon til tavlene. En liste med forslag til innhold gikk videre til felles møte med grunneiere, reindriftsnæring for kommentarer, og så videre til Styringsgruppa. Det ble gjennomført felles befaringsrunder med prosjektleder, samt delprosjektlederne og verdensarvkoordinator for å bestemme plassering av tavler ute i felt. Antall skilter og tavler er detaljert beskrevet i prosjektrapporten. Plan for plassering av skilter og tavler ble godkjent av Røros formannskap.

Tavlene ble satt opp slik at man ser dem når man kommer inn på området, eller ved starten til området. Det er også satt opp tavler i Røros sentrum som skal informere om hvor man kan ta seg ut til rekreasjonsområder rundt Røros. Det er også laget og trykket opp 5000 utbrettprosjyrer med informasjon på norsk og engelsk med beskrivelse av turområdene, og hvordan man kan finne dem.

Alle løypene er overført fra Fjelltur.no til Ut.no som er den mest aktuelle søkemotoren nå.

Man kan laste ned en kommunekart- app for Røros kommune for smarttelefoner og nettbrett. Det er her lagt til rette for søk på sykkelstier – skiløyper og turløyper. Grunndata oppdateres to ganger i året mens de andre kartlagene oppdateres daglig gjennom kartverket. Man finner appen med å søke i enten App-store eller Google Play etter «kommunekart»

Vi henviser til prosjektrapporten for nærmere detaljer.

Anbefaling for fremtiden

Det anbefales at sti- og løypeprosjektet fortsetter, og Røros kommune kan med enkle midler videreføre dette arbeidet til andre områder i kommunen.

Forlengelse av prosjektet og godkjenning av fond

Fylkesmannen aksepterte søknad om forlengelse av prosjektperioden for fullførelse til oktober 2015. På grunn av forsinkelser har slutføring av prosjektet gått ut 2015. Forlengelsen ble akseptert.

3.3 Revisjonens vurdering og konklusjon

Hovedmålet med dette prosjektet var å bidra til vekst i folketallet og varige nye arbeidsplasser gjennom bærekraftig bruk av verdensarven og kulturarven som grunnlag for identitetsbygging og verdiskaping. Prosjektet skulle også bidra til å gjøre verdensarven kjent for fast bosatte og tilreisende.

Vår konklusjon til oppnåelse av Overordnet mål med prosjektet er todelt. Vi kan ikke konkludere på om prosjektet har bidratt til vekst i folketallet og til varige nye arbeidsplasser. Dette er mål som kan nåes på lengre sikt, og vanskelig kan måles så kort tid etter at prosjektet er avsluttet. Når det gjelder siste del, at prosjektet skal bidra til å gjøre verdensarven kjent for fast bosatte og tilreisende, mener vi at målet i hovedsak er nådd.

Hovedmålet ble så inndelt i tre delmål, og vi presenterer nedenfor en vurdering for delmål A, B og C:

Er målsettingene gitt i prosjektets del A innfridd?

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål.

Etter vår oppfatning synes det som om fokusområder, resultatmål og effektmål er omfattende sett i sammenheng med tidsperspektivet for gjennomføring av prosjektet, og hvordan man kan måle måloppnåelse for del A. Etter vår vurdering

gir beskrivelsen av gjennomføring av del A indikasjoner på at man i hovedsak har oppnådd tilfredsstillende resultat for fastsatte mål.

Etter vår vurdering har delprosjektet gjennom sine arrangement gitt økt kunnskap om lokale mattradisjoner, og til en viss grad høynet kvalitet og tilbud av lokalmat. Det er også etablert et nytt 5 – årig prosjekt «kompetanseløft lokalmat/reiseliv». Dette oppfatter vi som positivt. Røros kommune og Holtålen kommune står som prosjekteiere, og Rørosregionen næringshage har prosjektledelsen i dette prosjektet.

Er målsettingen gitt i prosjektets del B innfridd

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål for del B formidling. I prosjektrapporten er arbeidsprosessen og gjennomføringen av delprosjektet grundig beskrevet. Sluttresultatet er blant annet QR koding og skilting av kulturpunktene som var utvalgt etter en grundig prosess. Resultatmålet for delprosjektet var at informasjonen om Røros og formidlingen av verdiene i, og kunnskapen om verdensarven og kultur- og naturarven skal være enhetlig og lett tilgjengelig for alle interessenter. Informasjonen skal være både lettfattelig og gi mulighet til å kunne gå i dybden. Blant annet gjennom bruk av moderne teknologi skal informasjonen være tilgjengelig i Røros Bergstad og ute i de viktigste historiske gruveområdene.

Etter vår oppfatning gir prosjektrapporten et tilfredsstillende grunnlag for å kunne mene at fastsatte mål for del B er nådd.

Er målsettingen gitt i prosjektets del C innfridd

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål for del C Sti- og løypeprosjektet. I prosjektrapporten er arbeidsprosessen og gjennomføringen av delprosjektet grundig beskrevet. Det er utarbeidet nye kart og brosjyrer, og merket utvalgte stier og løyper. I arbeidet er det brukt en felles skiltstandard og Merkehåndboka til gjennomføringen av arbeidet. Løypene ble gått opp, gradert og merket i tråd med anbefalte retningslinjer. Løypekartene er også gjort tilgjengelig via internettløsninger, og det er satt opp infotavler i sentrum som informerer om hvor man kan ta seg ut til rekreasjonsområdene rundt Røros.

Resultatmålet til delprosjekt C var å gjøre naturopplevelser på Røros tilgjengelig for alle gjennom å utarbeide gode kart og sørge for god merking og opparbeiding av turer for syklende og gående. Etter vår oppfatning gir prosjektrapporten et tilfredsstillende grunnlag for å kunne mene at fastsatte mål for del C er nådd.

4 ER VILKÅRENE GITT I TILSAGN INNFRIDD?

4.1 Revisjonskriterier

Vilkår i forbindelse med tildeling av skjønnsmidler fra fylkesmannen i brev av 28.10.2011. Utdrag fra brevet:

- Prosjektet må sees i sammenheng med handlingsdelen av «Regional plan for Røros bergstad og Circumferensen»*, som er et viktig ledd i forvaltningen av den utvidete verdensarven
- Røros kommune bør vurdere å trekke med nabokommuner i gjennomføring av deler av prosjektet
- En intensjon med prosjektet må også være å styrke samspillet om kulturarven mellom offentlig forvaltning, eiere, museum, regionalt næringsliv og organisasjoner. For å bidra til å styrke dette samspillet ber Fylkesmannen kommunen vurdere å etablere en form for organisasjon f.eks en stiftelse. Fylkesmannen har tro på at en slik organisering kan bidra til en helhetlig samordning av verdensarvarbeidet, og de ulike satsingene kan bli styrket gjennom at de er en del av en helhet.
- Fylkesmannen ber kommunen om å sikre politisk forankring for prosjektet i særskilt eller overordnet vedtak innen utløpet av 2011.

***Regional plan for Røros bergstad og Circumferensen**

Planen ble vedtatt av Sør – Trøndelag fylkesting 21. juni 2011 og av Hedmark Fylkesting 14. juni 2011. Planens ambisjon er at Røros bergstad og Circumferensen – et verdensarvområde midt i et levende samfunn, med høy kompleksitet skal sette standard nasjonalt og internasjonalt for god kulturminne- og naturforvaltning, for vedlikehold og istandsetting av kulturminner, og i like stor grad settes standard for god formidling, næringsutvikling og en helhetlig samfunnsutvikling i sårbare områder.

Formålet med planarbeidet var todelt:

1. Å utvikle en plan for å bevare, videreutvikle og tilgjengeliggjøre kulturarven for dagens og framtidens samfunn.
2. Å klargjøre mål og strategier for verdiskaping og utvikling i fjellbygdene, basert på kulturarven knyttet til bergverksdriften.

Planens funksjon er at den skal fungere som en samlende og koordinerende redskap for kommunene og fylkeskommunene i deres oppgaver med å forvalte verdiene i verdensarven, og i arbeidet med å utvikle samfunnet i regionen med basis i verdensarbeid.

Fylkesmannens brev av 10. mars 2013, utdrag fra brevet:

Fylkesmannen har akseptert forlengelse av prosjektet for fullføring. Han gir også aksept på å opprette fond til drift av stier og løyper i avtale med løypeforeningene.

Fylkesmannen ber videre om avklaring rundt videreføring av det som er oppnådd i prosjektet, - og ønsker avklaring på tre punkter:

1. Egnet organisering for helhetlig verdensarvarbeid – organisering som kan bidra til helhetlig samordning av verdensarvarbeidet – som for eks. verdensarvpark.
2. Oppfordring til at kommunen i den resterende prosjektperioden vurderer muligheten til å trekke med nabokommunene.

3. Oppfølging av fond og en kontroll med at arbeid blir utført framover fra kommunens sider

Vilkår i tilsagn fra fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen til skiltmerking

Formålet med tilskuddsordningen er å legge til rette for gode naturopplevelser for alle. De ønsker med dette å skape økt trivsel, økt hverdagsaktivitet, økt helsegevinst og en mer attraktiv region. Godt skiltede løyper er tenkt å komme både lokalbefolkningen og turister til gode.

- Prosjektet må gjennomføres i samsvar med søknaden
- Minst én ansvarlig gjennomfører et skilt- og merkekurs i regi av fylkeskommunen
- Merkehandboka skal følges, se www.merkehandboka.no
- Det må dokumenteres hvordan drift/ vedlikehold skal skje i minimum en 10 – årsperiode fra tiltakene er ferdigstilt.
- Det må være inngått skriftlig avtale med den (de)berørte grunneier (ne) før midler utbetales og tiltak kan iverksettes (inkl. avtaler med Vegvesen/ kommune langs offentlig vei).
- Skilting, merking og infotiltak (orienteringstavler med info og kart) meldes inn til den (de) aktuelle kommunen (e) før tiltakene iverksettes
- Nye turruter, samt endringer av eksisterende, legges inn på www.rettikartet.no
- Turforslag med utgangspunkt i nye skiltings- og merkingstiltak GPS – logges
- Rapport må skrives og sendes fylkeskommunen når turruta er ferdig merket, skiltet og registrert

Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunen skal oppgis som finansieringskilde når det blir informert om prosjektet til media, samarbeidspartnere eller andre. Ved trykt presentasjon av prosjektet (brosjyrer, nettsider, infotavler mv) skal logoene til fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen være med.

Vilkår i tilsagn fra Landbruks- og matdepartementet til delprosjekt A økt kunnskap om og bruk lokalmat:

Tilskudd fra sentrale bygdeutviklingsmidler og omdømmemidler fra «Utviklingsprogrammet for lokalmat og grønt reiseliv». Hovedmålet for utviklingsprogrammet er mer verdiskaping innen produksjon, kommersialisering og salg av norske matspesialiteter, samt å utvikle området grønt reiseliv. Ordningen skal bidra til næringsutvikling i landbruket både innen tradisjonell næringsvirksomhet og bygdenæringer.

De sentrale bygdeutviklingsmidlene skal legge til rette for langsiktig og lønnsom verdiskaping og desentralisert bosetting med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt.

Tilskuddet skal bidra til gjennomføring av det aktuelle prosjekt og gjennom dette bidra til å oppnå formålet med ordningene.

Tilsagn fra Blilyst – fordeling av restmidler i forbindelse med avvikling av blilyst

Tilskudd til skiltprosjekter i kommunen – ingen andre vilkår er gitt.

Revisjonskriterier til problemstillingen:

Med bakgrunn i vilkår i tilsagn utleder vi som revisjonskriterier til hovedmål og delmål at:

- Vilkår gitt i tilsagn om tilskudd må være innfridd

4.2 Fakta

Fakta knyttet til tildelingsbrev fra Fylkesmannen og ønsket om avklaringer

Fylkesmannens brev av 10. mars 2013 med ønsker om avklaringer i forhold til innhold i tilsagn av 28.10.2011 ble gjennomgått og behandlet av styringsgruppen i møtet 19. mars 2015. Behandlingen er beskrevet i prosjektrapporten. Det har også vært et tema på tidligere møter, første gang nevnt i møtereferat fra styringsgruppa er fra møtet 18.12.2012.

Det gjelder i hovedsak organisering av prosjektet og øvrige krav nevnt i brevet fra Fylkesmannen.

Til punkt 1 i Fylkesmannens brev:

Styringsgruppen oppfatter at dette er tema av en størrelsesorden som går ut over Røros kommune sin myndighet og handlingsrom. Verdensarven ble i 2010 ble utvidet til å omfatte hele Circumferensen. Det er en politisk deltagelse i Verdensarvråd, men ingen stor administrativ overbygning. Verdensarvrådet har en felles verdensarvkoordinator som er sekretær for verdensarvrådet, og for Faggruppen som er opprettet for administrative avklaringer i saksbehandlingsprosesser lokalt innen verdensarvområdet. Verdensarvrådet har i 2015 bedt Rørosmuseet om å søke autorisasjon som verdensarvsenter. Det har derfor ikke vært naturlig å arbeide med organiseringen i dette prosjektet.

Til punkt 2 i Fylkesmannens brev:

Dette ble tatt opp i styringsgruppen 19.3.2015 hvor det ble lagt frem muligheter for framtidig samarbeid med nabokommuner. Det er ikke inngått samarbeidsavtaler med andre kommuner i dette prosjektet.

Dette har fra planleggingsstadiet vært et prosjekt for Røros kommune. Det er ikke nevnt noe om samarbeid i referat fra første møtet i styringsgruppen. I referat nr 2 under sak 7 Eventuelt ble det vurdert å ta initiativ om felles sammenhengende skispor fra Alvdal til og med Røros. Blant annet at man kan produsere felles kart og markedsføre regionen som en langrennsdestinasjon. Styringsgruppen syns ikke dette prosjektet skal jobbe med dette, men initiativet kan gjerne realiseres av andre.

Prosjektplanen ble behandlet og godkjente i kommunestyret 15.12.2011 sak 105. Tildelingsbrevene fra Fylkesmannen av 27.10.2010 og 28.10.2011 er også med i

saksopplysningene og i saksvurderingen. Rådmannen opplyser blant annet: «Fylkesmannen kommer med flere innspill til presiseringer og nye punkter til prosjektplanen. De fleste innspillene er tatt inn i planen. De punktene som ikke er tatt inn anses av rådmannen å være ivaretatt allerede, eventuelt at de ivaretas av andre prosjekter eller annet arbeid.»

Til punkt 3 i Fylkesmannens brev:

Prosjektrapporten ble behandlet og tatt til etterretning i kommunestyret 29.09.2016. Det ble også vedtatt at avtalen med Røros Tur og Løypeforening på kr 300 000 innarbeides i budsjettet 2017, og økonomiplanen til virksomheten kultur.

Vi henviser til prosjektrapporten og kommunestyresakene for nærmere detaljer.

Fakta relatert til tilskudd fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) til delprosjekt A økt bruk av og kunnskap om lokalmat

Det er i hovedsak gjennomføringen av delprosjekt A som er formålet og dermed vilkår med dette tilskuddet. Vi henviser derfor til fakta, vurdering og konklusjon for delprosjekt A i kapittel tre i rapporten.

Uten at det har betydning for oppfylling av vilkårene ser vi at tilskuddet fra LMD på kr 300 000 ikke er oppgitt som finansieringskilde i prosjektrapportens side 19, mens Innovasjon Norge som ikke har bidratt, er oppgitt som finansieringskilde.

Tilsagn fra Blilyst – fordeling av restmidler i forbindelse med avvikling av blilyst

I rapporten er det opplyst at restmidlene fra Blilyst i sin helhet er tatt inn i prosjektet og brukt til sti- og løypeprosjektet.

Fakta i prosjektrapporten relatert til vilkår gitt i tilskudd fra Fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen

- Prosjektet mottok kr 300 000 til merking av turløyper. Fakta i prosjektrapporten viser at pengene er brukt til tiltaket
- Det er ikke opplyst i prosjektrapporten om minst én ansvarlig har gjennomført et skilt- og merkekurs i regi av fylkeskommunen. I rapporten er det beskrevet at anbefalte retningslinjer er fulgt gjennom planlegging og gjennomføring av merking
- Det er opplyst i prosjektrapporten at man har brukt nyeste utgave av Merkehåndboka.
- Det er inngått om lag 30 avtaler med berørte grunneiere. Avtaleutkastet er godkjent av formannskapet
- Plan for skilting og merking er godkjent av formannskapet
- Turruter er lagt inn digitalt og gjort tilgjengelig
- Vi kan ikke se at logoene til Sør – Trøndelag fylkeskommune og Gjensidigestiftelsen er profilert i brosjyrer, tavler og i prosjektrapporten. I delprosjekt C – ski og løype opplyses det at i arbeidet med å velge ut informasjon til tavlene er kun logo til Røros kommunen nevnt

Vi henviser til prosjektrapporten for nærmere detaljer.

Det viser seg ved nærmere kontroll at det hittil er inngått 12 grunneieravtaler og ikke 30 som var oppgitt i prosjektrapporten og i møte i styringsgruppen den 19.03.2015.

4.3 Revisjonens vurdering og konklusjon

Fylkesmannen (FM)

Det er et vilkår fra FM at prosjektet må sees i sammenheng med handlingsdelen av «Regional plan for Røros Bergstad og Circumferensen». Selv om det i prosjektrapporten ikke er direkte henvist til planen bærer rapporten preg av at det er tatt hensyn i samsvar med regionalplanens ambisjoner og formål.

FM mener at kommunen bør vurdere muligheten til å trekke med nabokommuner i gjennomføring av deler av prosjektet. I prosjektrapporten er det ingen opplysninger om i hvor stor grad dette er vurdert, men i kommunestyrets sak 105/2011 som behandlet godkjennelse av prosjektbeskrivelsen har rådmannen uttalt at man har vurdert Fylkesmannens innspill som var nevnt i tildelingsbrevene. Dette mener vi er tilfredsstillende og i samsvar med Fylkesmannens ønsker.

FM ber kommunen vurdere å etablere en form for organisasjon, f.eks. en stiftelse. Årsaken til at dette ikke er gjennomført er forklart i prosjektrapporten. Etter vår oppfatning er dette en tilfredsstillende avklaring på hvorfor dette ikke er gjennomført i regi av kulturarvprosjektet.

FM ber om at kommunen sikrer politisk forankring for prosjektet, og det er etter vår mening gjennomført ettersom kommunestyret sluttet seg til forslaget til prosjektbeskrivelse framlagt i kommunestyret i sak 105/2011. I samme sak ble det oppnevnt styringsgruppe (formannskapet) for prosjektet, og styringsgruppen fikk fullmakt til å justere budsjett og finansieringsplan for prosjektet.

FM ber om at kommunen følger opp fond for vedlikehold, og fører kontroll med at arbeidet blir utført framover. Dette er etter vår mening fulgt opp av kommunen ved at det er et eget punkt i kommunestyresak nr 62/2016 at «avtalen inngått med Tur- og løypeforeningen på kr 300 000,- innarbeides i budsjettet for 2017 økonomiplanen til virksomheten Kultur.»

Sør – Trøndelag fylkeskommune (STFK) i samarbeid med Gjensidigestiftelsen

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at prosjektet må gjennomføres i samsvar med søknaden. Etter vår vurdering er tilskuddet brukt til prosjektet. Vi mener at prosjektet i hovedsak er gjennomført i samsvar med søknaden, men noen av vilkårene er ikke oppfylt.

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at minst en ansvarlig gjennomfører et skilt- og merkekurs i regi av fylkeskommunen. Det er ingen opplysninger i prosjektrapporten at dette er gjennomført, eller i annen dokumentasjon vi har

mottatt. Vår mening er at selv om dette er et krav, og det ikke er opplyst i rapporten om kurset er gjennomført, er arbeidet med skilt og merking av skilt likevel godt i varetatt og i samsvar med Merkehåndboka og anbefalt standard. Det var et vilkår at Merkehåndboka skulle benyttes, og etter vår mening er bruken av den godt dokumentert i rapporten og dette vilkåret er dermed oppfylt

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at det må være inngått skriftlig avtale med den (de)berørte grunneier (ne) før midler utbetales og tiltak kan iverksettes (inkl. avtaler med Vegvesen/ kommune langs offentlig vei). I prosjektrapporten er det oppgitt at 30 avtaler er inngått og er i orden. Ved vår kontroll av grunneieravtalene viste seg at det foreløpig er inngått 12 grunneieravtaler. Etter vår mening viser dette at fakta i prosjektrapporten er misvisende, og at det fortsatt gjenstår arbeid for å fullføre alle grunneieravtalene. Vilåret er dermed ikke oppfylt.

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at de skal oppgis som finansieringskilde, og at logoene til fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen skal være med på brosjyrer, nettsider, infotavler mv. Vi har ikke sett at logoene er med på noe trykt presentasjon av prosjektet vi har kjennskap til, eller som er med i prosjektrapporten. Etter vår mening er ikke dette kravet oppfylt.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Vilkår i tilsagn fra LMD er knyttet til målene i delprosjekt A, økt kunnskap om og bruk av lokalmat, og vi viser derfor til vurdering og konklusjon for delprosjekt A. Etter vår vurdering er måloppnåelse tilfredsstillende innfridd og i samsvar med formålet med midlene fra LMD slik det er oppgitt i tildelingsbrevet.

Blilyst

Midlene gitt av Blilyst er i sin helhet merket til skiltprosjekter i kommunen. Etter vår mening er det gitt tilfredsstillende opplysninger i prosjektrapporten og i prosjektrengskapet for å kunne si at vilåret er oppfylt.

DEL II: INNGÅELSE AV AVTALER

5 Hadde prosjektleder myndighet til å inngå avtalene med grunneierne og Røros Tur- og Løypeforening på vegne av Røros kommune?

5.1 Revisjonskriterier

Når vi skal vurdere inngåelse av avtaler er det kommuneloven og kommunens Delegeringsreglement som danner grunnlag for revisjonskriterier.

Kommunelovens § 9 nr 3: Ordfører er rettslig representant for kommunen og underskriver på dennes vegne i alle tilfelle hvor myndigheten ikke er tildelt andre.

Kommunens Delegeringsreglement:

3.1.1 Ordførerens myndighet

Ordføreren gis myndighet til å treffe enkeltvedtak i enkeltsaker, som ikke er av prinsipiell karakter, så fremt dette ikke er delegert til andre.

3.8.3 Rådmannens myndighet

Rådmannen har delegert myndighet til å avgjøre alle saker som ikke er av prinsipielle karakter – eller saker som er kurante. Rådmannen kan videredelegere sin myndighet, såfram kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Revisjonskriterier til problemstillingen:

- At lover og regler for delegering av myndighet er fulgt

5.2 Fakta

I rapporten er det beskrevet avtaler som er inngått på vegne av Røros kommune. Det gjelder i hovedsak avtaler inngått med grunneiere og avtalen inngått med Røros Tur- og Løypeforening.

Avtaler med grunneiere:

Det var et vilkår at det måtte inngås skriftlige avtaler med grunneierne for å gjennomføre prosjektet. Ifølge opplysninger i prosjektrapporten er det inngått ca 30 avtaler.

Det er brukt standard mal som er behandlet av styringsgruppen. Avtalemalen er godkjent i formannskapet i sak 47/2014: «det inngås vedlagte 10 års avtale med alle grunneiere om rettigheten til skilting av løyper over deres eiendommer.»

Når vi innhentet inngåtte avtaler med grunneierne viser det seg at det bare er 12 avtaler som er ferdig signert av rådmann og grunneiere pr 21.11.2016.

Avtale med Røros Tur- og Løypeforening

Et av vilkårene i tilsagnene var at det måtte dokumenteres vedlikehold i 10 år etter at prosjektet er avsluttet.

Det ble utarbeidet forslag til avtale med Røros Tur- og Løypeforening som ble godkjent av styringsgruppen, og senere godkjent av Formannskapet i sak 47/2014: «det inngås vedlagte 10 års avtale med Røros Løypeforening om tilrettelegging og vedlikehold av skilting av løyper».

I tillegg ble forslag til opprettelse av fond med restmidler fra Kulturarvenprosjektet som skal gå til vedlikehold av sti- og løyper, samt skilting i de kommende 10 år godkjent av styringsgruppen og Formannskapet i sak 47/2014. I løpet av 2023 må det tas en ny runde der man vurderer fortsettelsen.

Prosjektleder har skrevet under på vegne av kommunen på avtalen med Røros Tur- og løypeforening.

Prosjektleder er tildelt attesteringsmyndighet i prosjektet, og det var rådmann og næringssjef som hadde anvisningsmyndighet.

6 Er avtalene gyldige?

6.1 Revisjonskriterier

Utgangspunktet er kommunelovens § 9 nr 3 *Ordfører er rettslig representant for kommunen og underskriver på dennes vegne i alle tilfelle hvor myndigheten ikke er tildelt andre.*

I nyere juridisk litteratur er denne ordningen ansett for å være for streng i mindre betydelige disposisjoner. Men det er ingen forslag til endringer av paragrafen i NOU til ny kommunelov, så derfor må bestemmelsen forstås etter sin ordlyd.

Tildeling av myndighet til andre følger kommunens Delegeringsreglement viss annet ikke er bestemt.

Revisjonskriteriet blir da at det er ordfører som underskriver på kommunens vegne hvor myndigheten ikke er tildelt andre.

6.2 Fakta

Inngåtte avtaler med grunneierne som vi kjenner til er underskrevet av begge parter, og for kommunen har rådmannen signert.

Inngått avtale med Røros Tur og Løypeforening er underskrevet av begge parter, og for kommunen har prosjektleder signert.

6.3 Revisjonens vurdering og konklusjon del II inngåelse og gyldighet av avtaler

Vi har valgt å presentere en samlet vurdering og konklusjon for del II. Problemstillingene var:

- Hadde prosjektleder myndighet til å inngå avtalene med grunneierne og Røros Tur- og Løypeforening på vegne av Røros kommune?
- Er avtalene gyldige?

Juridisk gjennomgang av avtalen mellom Røros kommune og Røros Tur- og løypeforening

For å sikre en god vurdering av gyldigheten av den inngåtte avtalen ba vi Norges kommunerevisorforbund (NKRF) om en juridisk betraktning. Vi gjengir vurderingen fra juridisk rådgiver i NKRF i sin helhet nedenfor.

For at en slik avtale skal være gyldig, kreves for det første at det er gjort et gyldig vedtak, herunder at det organet som har gjort vedtaket på vegne av kommunen, har myndighet til det, og for det andre at avtalen er skrevet under av noen som har myndighet til det.

Det går fram at det aktuelle vedtaket er gjort av kommunens formannskap, som også er styringsgruppe for det aktuelle prosjektet. I utgangspunktet er det kommunestyret som kan gjøre vedtak på vegne med kommunen, men med adgang til å delegere denne. Uten at det er sagt direkte i Deres brev, legger vi til grunn at formannskapet har fått myndighet til å inngå en avtale som nevnt. Vi er derfor enig med Dem i at det er gjort et gyldig vedtak om å inngå den aktuelle avtalen i formannskapets møte 5. juni 2014.

Så kommer vi til spørsmålet om avtalen er underskrevet på vegne av kommunen av noen som har myndighet til dette. Ifølge kommuneloven § 9 nr. 3 er det ordføreren som har myndighet til å skrive under på kommunens vegne «i alle tilfeller hvor myndighet ikke er tildelt andre». Denne bestemmelsen virker jo klar nok, altså at kommunen ikke blir bundet av en avtale som ikke er underskrevet av ordføreren eller en person som har fått fullmakt. Men i nyere juridisk litteratur er denne ordningen ansett for å være for streng i mindre betydelige disposisjoner. Vi har derfor lett i NOU' en til den nye kommuneloven for å finne ut om denne kritikken har funnet gjenklang der, men ikke funnet noe. Vi mener derfor at bestemmelsen skal forstås etter sin ordlyd, altså uten reservasjoner.

Med reservasjon for at det kan finnes ytterligere opplysninger hos kommunen, mener vi derfor at den aktuelle avtalen ikke er inngått i samsvar med lovens krav, og derfor ikke er bindende. Men dette er jo ikke til hinder for at partene velger å holde fast ved avtalen.

Vi konkluderer med at de 12 avtalene med grunneierne som hittil er inngått er gyldige ettersom det er rådmann som har signert på vegne av kommunen. I prosjektrapporten er det opplyst at det er inngått ca 30 avtaler med grunneiere mens det viser seg at i realiteten er det signert 12 avtaler per november 2016. Etter vår mening er det gitt feilaktig informasjon i prosjektrapporten og vilkårene for prosjektet er ikke oppfylt på dette punktet.

Når det gjelder avtalen som er inngått med Røros Tur- og Løypeforening viser vi til vurderingen fra av NKRF. Prosjektleder var ikke delegert myndighet til å signere på vegne av kommunen og avtalen er derfor ikke bindende. Men som NKRF skriver videre er ikke dette til hinder for at partene velger å holde fast ved avtalen.

DEL III: ANDRE FORHOLD – ØKONOMISTYRING OG ARKIVERING

7 ER PROSJEKTETS ØKONOMI TILFREDSTILLENDE IVARETATT?

7.1 Revisjonskriterier

Kommunelovens § 23 nr 2:

«Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.»

Forskrift om Årsregnskap og årsbudsjett for kommuner § 7 3. ledd: alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal tas med i årsregnskap vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.

Revisjonskriterier til problemstillingen:

- At de lover og regler som gjelder for regnskapsføring i kommuner følges
- At det er etablert en tilfredsstillende økonomistyring i prosjektet

7.2 Faktadel

Prosjektregnskap

Tabell 1: Opprinnelig vedtatt finansieringsplan 2011 hentet fra prosjektrapporten

Kilde	Hva	Status	Sum
Fylkesmannen i S-T	Skjønnsmidler Forutsetter 50 % egeninnsats	Innvilget	Kr 2 000 000
Fylkesmannen i S-T	Skjønnsmidler Forutsetter 50 % egeninnsats	Mulig	Kr 615 500
Sum finansiering			Kr 2 615 500
Egeninnsats:			
Røros kommune	Dr.midler ansettelse/kontor		Kr 86 000
Røros kommune	Investeringsmidler Infrastruktur	Investerings- Budsjett 2012	Kr 389 500
Rørosmuseet	Investeringsmidler besøkssentra	Ok	Kr 300 000

Rørosmuseet	Midler til formidling fra Riksantikvar	Søker i 2011	Kr 1 000 000
Røros Løypeforening	Dugnadstimer opparbeidelse av løyper	Ok	Kr 100 000
Destinasjon Røros	Midler til lokalmatprosjekt	Ok	Kr 120 000
Destinasjon Røros	Midler til formidling	Estimert	Kr 300 000
Destinasjon Røros	Midler til vandring og sykkelstier		Kr 120 000
STFK	Prosjekt jakt, fiske, friluftsliv	Prosjekt fra 2012	Kr 200 000
Totalt			Kr 5 231 000

Tabell 2: Endelig finansieringsplan

Kilde	Hva	Status	Sum
Fylkesmannen i S-T	Skjønnsmidler Forutsetter 50 % egeninnsats	Innvilget	Kr 2 000 000
Fylkesmannen i S-T	Skjønnsmidler Forutsetter 50 % egeninnsats	Innvilget	Kr 1 000 000
LMD	Tildeling til del A-lokalmatprosjekt	Ingen	Kr 250 000
Blilyst	Utdeling av restmidler til skiltprosjekt	Ingen	Kr 113 400
STFK/Gjensidige	Tildeling til skiltprosjekt	Krav til 50 % egeninnsats	Kr 300 000
Totalt			Kr 3 363 400

Tabell 3: Egeninnsats (hentet fra prosjektrapporten)

Hvem	Hva	Ant.timer	Verdi
Styringsgruppa	møter	859	Kr 429 500
Sti og løype	Andel GIS-prosjekt 2012-2013 Røros kommune		Kr 288 000
Sti og løype	Investering Norkart Røros kommune		Kr 400 000
Sti og løype	Prosjektgruppa m.m.	436	Kr 218 000
Sti og løype	Samarbeidspartnere	1052	Kr 526 000
Formidling	Prosjektgruppa/interne ressurser	1680	Kr 840 000
Lokalmat	Leighbua-Engzelius	192	Kr 96 000
Lokalmat	GW 2013, 2014 og 2015	335	Kr 167 500

Lokalmat	Bedrifter		Kr 111 000
Lokalmat	Engzeliusarkivet-muggsanering	150	Kr 75 000
Lokalmat	Mat på Staa/ Matvelvet	296	Kr 148 000
Fellesmøter	Fellesmøter	510	Kr 255 000
	VERDI EGENINNSATS		KR 3 554 000

Tabell 4: Avlagt prosjektrekskap med budsjett*:

	Beløp	Kommentar
Regnskap 2012	Kr 794 180,52	
Regnskap 2013	Kr 442 803,76	
Regnskap 2014	Kr 1 034 231	
Regnskap 2015	Kr 1 484 628	
Sluttrekskap	Kr 3 755 843,38	
Budsjett	Kr 3 363 400	
Merforbruk	Kr 92 443	
Ikke bokført	Kr 300 000	Løypeavtale
Virkelig merforbruk	Kr 392 443	

*hentet fra saksframlegget i k – sak 62/2016 ettersom prosjektrekskapet i rapporten er oppført med kr 150 000 for mye i tilsagn.

Tabell 5: Oversikt over møter Styringsgruppen har behandlet regnskap og finansiering

Dato	Saksnr	Behandling
26.03.12	1/12	Presentasjon av prosjektet Herunder drøfting av økonomi
	4/12	Økonomi og handlingsplan Vedtak: legges fram for vedtak i juni
21.06.12	5/12	Økonomi og finansiering Oppdatering av finansieringsplan med ny totalramme på kr 6 631 500 inkludert egeninnsats. Må arbeide videre med endelig finansiering
18.10.12	5/12	Gjennomgang status økonomi Oppdatering av finansieringsplan med ny totalramme på kr 5 815 750 inkludert egeninnsats. Tilskudd fra LMD som prosjektleder har mottatt positive signaler på er ikke med – heller ikke midler fra Riksantikvaren som det fortsatt er prosess på.
20.06.13	6/13	Økonomi og finansiering Behandlet regnskap 2012 og hittil i 2013. Restmidler planlegges å bruke i 2014
19.09.13	5/13	Status økonomi og finansiering Behandlet oppdatert regnskap 2013 og oppdatering av finansieringsplan med ny totalramme kr 3 663 400. Her er tilsagn fra LMD og blilyst medtatt.
05.12.13	18/13	Status økonomi og finansiering.

06.03.14	6/13	Status økonomi og finansiering: Foreløpig regnskapsoversikt for 2013 gjennomgås. Regnskap hittil i 2014 gjennomgås.
05.06.14	5/14	Status økonomi og finansiering. Alle delprosjekt er innenfor ramme, men eksakte tall foreligger ikke.
04.12.14	6/14	Status økonomi og finansiering I følge økonomioversikter fra økonomikontoret viser totale inntekter kr 3 663 400, estimerte utgifter er kr 1 972 948 og en udisponert rest på kr 1 690 452. Budsjett for 2015 vedtas. I dette budsjettet finner vi blant annet avsetning kr 300 000 til fond som skal brukes til vedlikeholdsavtale med Røros Tur- og Løypeforening. Det er budsjettet med prosjektledelse for 8 måneder i budsjettet for 2015. Søknad om forlengelse i 2015 vedtas
19.03.15	5/15	Kort status økonomi- rapport fra økonomiavdelingen Opplyser at prosjektet ligger under budsjettet.
	6/15	Fylkesmannen har akseptert avsetning av kr 300 000 til vedlikeholdsfond
03.09.15		Innkalling ble sendt ut, men møtet ble avlyst. Siste møte i styringsgruppen var dermed den 19.03.15.

Formannskapet den 5. juni 2014 sak 47/14: Tilrettelegging av skilting av sti- og løyper i Røros kommune

Formannskapet vedtar at det inngås en 10 – års avtale med Røros Tur- og Løypeforening. I avtaleutkastet er 10 – årsperioden oppgitt, men ikke angitt verdien på avtalen. I saksframlegget er avtalen omtalt og at den skal finansieres med midler fra kulturarven – prosjektet. Det står videre at «det legges opp til at restmidlene fra Sti- og løypedelen i skjønnsmiddelprosjektet settes i et fond, der Røros Løypeforening fakturerer kommunen årlig for 1/9 del hvert år fra år nummer 2.»

Formannskapet har ikke tatt stilling til beløpsmessig verdi, det er styringsgruppen som er delegert myndighet til å disponere midlene i prosjektet.

Budsjett for 2015

Bruk av restmidler i 2015 ble behandlet i styremøte 4.12.2014 i sak 6/14. Forslag til bruk i 2015 er basert på at samlede utgifter per år til med anslag 2014 var:

Utgifter 2012	kr 450 834
Utgifter 2013	kr 442 804
Utgifter 2014 – anslag	kr 1 079 310

Da ville det gjenstå om lag kr 1 690 000 pr 31.12.2014 til disponering i 2015.

Endelig regnskap for 2012 viser utgifter på kr 794 180,52, og endelig regnskap for 2014 viser utgifter på kr 1 034 231.

Regnskap for 2015

Endelig regnskap for 2015 viser totale utgifter på kr 1 484 628,10

Ikke bokført – avsetning fond kr 300 000

Formannskapet den 14. april 2016 sak 63/16

Sluttrapport: Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven legges fram for politisk behandling. Saken utsettes.

Formannskapet den 15. september 2016 sak 139/16 og Kommunestyret den 29.09.2016 sak 62/16

Sluttrapport: Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven legges fram for politisk behandling med nytt saksframlegg.

Kommunestyret vedtar at avtalen med Tur- og Løypeforeningen på kr 300 000 innarbeides i budsjettet 2017 økonomiplanen til virksomheten Kultur.

Merforbruk på kr 92 443,38 dekkes over konsensasjonsavgiftsfondet.

Avtaler om kjøp av tjenester

Avtale mellom Røros kommune og Sør – Trøndelag Fylkeskommune (Røros ressurs) gjelder for perioden 1.6.2013-31.12.2014

Til Røros ressurs er det utbetalt for to måneder i 2015, med til sammen kr 58 000.

Avtalen mellom Røros kommune og Rørosmuseet var for perioden 1.5.2012 – 31.12.2014. I regnskapet for 2015 var det ført utgifter til Rørosmuseet, og som viste seg å være utgifter fra 2013 på kr 101 744, 2014 på kr 11 961,20 og 2015 på kr 162 237.

Arbeidsavtale prosjektleder

Arbeidsavtalen som vi har mottatt gjelder midlertidig tilsetting i to år fra «avtalt dato og for 2 år». Avtalen er datert 11.01.2012, og første utlønning ifølge prosjektrengnskapet er mars 2012.

Siste utlønning ifølge prosjektrengnskapet er desember 2015.

7.3 Revisjonens vurdering og konklusjon

Opprinnelig budsjett i 2011 i prosjektplanleggingen er revidert i prosjektperioden med bakgrunn i endringer i finansieringen. Dette er underveis ivarettatt av styringsgruppen som har blitt informert løpende. Finansiering og økonomi har vært behandlet på alle styremøtene. Etter vår oppfatning har det i hovedsak vært en god oppfølging av finansiering og økonomi i prosjektet underveis.

I styringsgruppens møte den 4.12.2014 var det framlagt budsjett for bruk av restmidler i 2015. Vi ser at grunnlaget for budsjett 2015 var feil. Feilen var at det var oppgitt totale utgifter for 2012 på kr 450 832, mens regnskapet for 2012 viser totale utgifter på kr 794 180. Avviket på kr 343 348 er etter vår oppfatning en medvirkende årsak til overskridelsen i prosjektrengnskapet. Vi konkluderer her med at budsjettet for 2015 burde vært redusert med kr 343 348 fordi det var utarbeidet etter feil grunnlag.

I budsjettet for 2015 var det beregnet prosjektledelse i 8 måneder. Vi ser av prosjektrengskapet at det er utbetalt prosjektledelse i 12 måneder. Vi kan ikke se at forlengelsen er godkjent.

Det ble utbetalt for kjøp av tjenester fra Røros ressurs for to måneder i 2015.

Skriftlig avtale med Røros ressurs utløp 31.12.2014, og vi kan ikke se at forlengelsen er avklart. Røros ressurs hadde ansvaret for grunneieravtalene som vi tidligere i rapporten har påpekt mangler ved.

Vi mener at de forholdene vi har påpekt ovenfor var de viktigste årsakene til at prosjektrengskapet ble avsluttet med et merforbruk på kr 392 443. Det har da etter vår oppfatning ikke vært en tilfredsstillende økonomistyring i avslutningsfasen på prosjektet.

Viktige saker som vi mener skulle vært behandlet av styringsgruppen i sluttfasen av prosjektet som har betydning for utgiftene i 2015:

- forlengelse av arbeidsavtale med prosjektleder
- forlengelse av avtale med Røros ressurs
- forlengelse av prosjektet
- behandling av prosjektrengskapet før politisk behandling
- søknad om dekning av merforbruk i prosjektrengskapet

Etter vår mening er det ikke tilfredsstillende at det ikke foreligger forlengelser av arbeidskontrakt mellom prosjektleder og Røros kommune.

Prosjektrengskapet ble sist framlagt i styringsgruppen den 19.03.2015. Vi mener også at det er en svikt at det ikke ble gjennomført flere møter i styringsgruppen med blant annet behandling av sakene vi nevner i avsnittet ovenfor.

8 ER DOKUMENTER I SAKEN ARKIVERT I KOMMUNENS SAKSARKIV

8.1 Revisjonskriterier

Arkivloven – lov av 1992-12-04.126 kapittel II offentlige arkiv.

§ 1 Formålet med loven er å trygge arkiv som har mulig kulturelt eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at den kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelig for ettertiden.

Kapittel II regulerer offentlige arkiv

§ 6 Arkivansvaret – Offentlige organ plikter å ha arkiv, og disse skal være ordnet og innrettet slikt at dokumenter er trygge som informasjonskilder for samtid og ettertid.

Kommunens egne rutiner

Røros kommune har egne rutiner for arkivering som skal følges.

I hovedsak går dette ut på:

- at all inngående og utgående post journalføres, også eposter
- saksarkiv til politiske saker med journalføring av vedlegg

Revisjonskriterier til problemstillingen utledes til:

- at dokumentene til prosjektet er arkivert i tråd med arkivloven § 6 og kommunens egne rutiner
- at avtaler hvor kommunen er part skal arkiveres i kommunen

8.2 Faktadel

Dokumenter som er arkivert i kommunens saksarkiv:

Løpenr/ arkivsaknr	Arkivkode	Dokument
13/1388	U01 & 17	Kommunestyret sak 62/16 den 29.09.2016 Formannskapet sak 139/16 den 15.09.2016
9378/16 13/1388- 21	V01& 17	Vedlegg til K 62/16: notat prosjektrekskap 4001
13/1388	U01 & 17	Formannskapet sak 63/16 den 14.04.2016 Vedlegg: Rapport «natur, kultur, mat og formidling i kulturarven» Særutskrift fra arkivsak 10/1413 Formannskap sak 155/11 og Kommunestyre sak 105/11: Behandling av prosjektbeskrivelsen og politisk forankring av prosjektet

Løpenr/ Arkivsaknr	Arkivkode	Dokument
6679/14 14/704	K11	Formannskapet sak 47/14 dato 05.06.14 samlet saksframstilling* Vedlegg ifølge saksframlegget: Utkast til grunneieravtale (var i saksmappen) Plan for sti og løyper i Røros kommune (var i saksmappen) Utkast til avtale om tilrettelegging, merking og vedlikehold av turstier med Røros tur- og løypeforening (var i saksmappen)
7033/14	K11	Inngått grunneieravtale datert 17.06.14. Journalført den 26.06.14 (lå i saksmappen til F47/14)

*dette var tilleggssak som ble utlevert i møtet den 05.06.14. Revisjon Fjell mottar vanligvis alle saker som skal behandles i formannskap eller kommunestyre, men denne saken var ikke oversendt oss.

Andre dokumenter som er arkivert i kommunens arkiv:

Løpenr/ Arkivsaknr	Arkivkode	Dokument
8628/10 10/1413	233&40	Fylkesmannen 27.10.2010 – tildeling av skjønnsmidler til Røros kommune – prosjekt «natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»
10198/11 10/1413	233&40	Fylkesmannen 28.10.2011 – godkjenning av prosjektplan prosjekt «natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»
10/1413	233&40	Kommunestyre sak 105/11 den 15.12.11: «prosjekt Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven» Vedlegg: prosjektbeskrivelse Brevene fra fylkesmannen
12/238 1348/12	PER	Arbeidsavtale R.J. prosjektleder delprosjekt sti og løype (personalarkiv)
		Arbeidsavtale prosjektleder HB (personalarkiv)
13/1411 557/14	233 & 40	Tilsagn om tilskudd fra Gjensidigestiftelsen og Sør – Trøndelag fylkeskommune
13/1180 5927/13	233 & 40	Tilsagn om tilskudd fra sentrale bygdeutviklingsmidler og omdømmemidler fra Landbruks- og matdepartementet

Annen foreløpig arkivering:

- Prosjektleder har mange dokumenter i eget elektronisk arkiv og tre permer med papir.
- Prosjektleder Ski- og løypeprosjektet sitter på de grunneieravtalene som er inngått.

På siste side i prosjektrapporten er det listet opp hvilke dokumenter/vedlegg/filer som er overført til kommunale arkiver. Listen er som følger:

Dokumenter	Arkiv prosjektledere	Journalført i kommunens arkiv
Avtaler med grunneiere	hos prosjektleder for ski og løype	Nei (en avtale er journalført 26.06.14)
Avtale med Røros løypeforening	Ja	Nei
Avtale med Rørosmuseet	Ja – kun med underskrift av prosjektleder	Nei
Avtale med Røros Ressurs	Ja	Nei
Avtale med Rune Johnsen	Ja	Ja
Avtale med Hilde Bergebakken	Ja	Ja
Prosjektdirektiv	Ja	Ja
Merkehåndboka		
Prosjektreferater	Ja	Ja

Dokumenter som kart, brosjyrer mm	Ja	Ja, kopier som vedlegg til møter i styringsgruppen
Sluttrapport	Ja	Ja

Annet	Arkiv prosjektledere	Journalført i kommunens arkiv
Eposter – rutiner for regnskapføring og attestasjonsmyndighet	Ja	Nei
Eposter – møteinnkallinger til styringsgruppen	Ja	Ja
Finansierungsplaner underveis i prosjektet	Ja	Ja
Søknad om tilskudd Mat- og landbruksdepartementet	Ja	Nei
Søknad om tilskudd Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunen	Ja	Nei
Søknad om tilskudd fra blilyst	Ja	Ja
Tildeling av restmidler fra blilyst	Ja	Nei

8.3 Revisjonens vurdering og konklusjon

Formålet med arkivloven er å sikre arkiv som har mulig kulturell eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at disse kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelige for ettertiden. Dette er et prosjekt med stor interesse og med kulturell verdi, og som kan ha forskningsmessig verdi for ettertiden. Gjennom vårt arbeid med innhenting av dokumentasjon fant vi at mange av dokumentene som angikk prosjektet ikke var journalført i kommunen. Prosjektleder har overlevert dokumenter elektronisk og i papirutgave til kommunen i november 2016.

I saksmappen til formannskapet sak 47/2014 skulle det ifølge saksframstillingen vært vedlagt avtaleutkast for grunneieravtaler, avtaleutkast til 10 års avtale med Røros Tur – og løypeforening, og en plan for turstier og sykkelløyper. Saksmappen var ikke fullstendig i forhold til dette, og vi ser at dokumenter har blitt lagt til mappen senere. I og med at vi ikke mottok saksdokumentene før behandlingen av denne saken kan vi ikke bekrefte om alle vedleggene var med til den politiske behandlingen.

I prosjektrapporten er det opplyst at det er inngått ca 30 grunneieravtaler. Når vi etterspurte disse, viste det seg etter hvert at av de 12 avtalene som var inngått, hadde prosjektleder for ski- og løypeprosjektet 11 av disse avtalene hos seg, og en var arkivert i saksmappen til formannskapet sak 47/2014. Etter vår mening er dette svært uheldig, inngåtte avtaler skulle vært overlevert kommunen omgående for journalføring og arkivering.

Avtalen som ble inngått med løypeforeningen var arkivert hos prosjektleder, og ikke i kommunens arkiv. Det samme gjelder for avtalen mellom Røros kommune og Rørosmuseet. Ettersom det er kommunen som er part i saken skulle alle inngåtte skriftlige avtaler vært journalført i kommunens arkiv.

Med bakgrunn i våre vurderinger ovenfor konkluderer vi at arkivlovens formål om å gjøre dokumentasjonen tilgjengelig for ettertiden ikke er oppfylt. Vi konkluderer også med at for dette prosjektet er heller ikke kommunens egne arkivrutiner fulgt. Vi mener at det er kritikkverdig at avtaler som er inngått på vegne av kommunen ikke har blitt journalført og arkivert i kommunen.

9 Rådmannens uttalelse

Foreløpig rapport ble sendt til rådmannen for uttalelse den 16.12.2016. Rådmannens uttalelse er i sin helhet vedlagt rapporten.

10 Sammendrag og anbefaling

Bestilling og gjennomføring

Denne rapporten er utarbeidet etter vedtak av kommunestyret i sak 62/2016 og bestilling fra kontrollutvalget i sak 46/2016.

Kommunestyret ba kontrollutvalget om å foreta en gjennomgang av sluttrapport og resultat av prosjektet «Natur, kultur, mat og formidling i kulturarven». Det gjaldt spesielt om prosjektets mål er oppnådd og om avtalen mellom Røros kommune og Røros Tur- og Løypeforening er gyldig.

Vi (Revisjon Fjell IKS) fikk i oppdrag å utføre bestillingen, og har valgt å gjennomføre oppdraget som en forvaltningsrevisjon. Etter vår oppfatning måtte også avtalene med grunneierne gjennomgås, og vi har i tillegg vurderte andre forhold som økonomi og arkivering.

Formålet for denne undersøkelsen ble da å se etter om forhold omkring prosjektet som måloppnåelse, gyldighet av inngåtte avtaler, økonomi og arkivering er tilfredsstillende ivarettatt.

Vi utarbeidet først en prosjektbeskrivelse som kommunestyret godkjente i sak 91/2016. En foreløpig rapport med våre vurderinger og konklusjoner ble oversendt rådmannen til uttalelse. Vi mottok rådmannens uttalelse 11.01.2017. Denne er i sin helhet vedlagt rapporten. Sluttrapporten oversendes til kontrollutvalget for behandling og innstilling til kommunestyret.

Det er mange parter med interesser i dette prosjektet. Prosjektet har sannsynlig også betydning utenfor Røros kommune ettersom Røros er en del av «verdensarven». Med bakgrunn i dette håper vi at våre anbefalinger kan bidra til bedre oppfølging og strukturering i nye prosjekter som blir igangsatt.

Kort om prosjektet «natur, kultur, mat og formidling i kulturarven»

Det er avgitt en omfattende projektrapport som gir en beskrivelse av målene og gjennomføringen av prosjektet. Innledningsvis i projektrapporten er prosjektbeskrivelsen medtatt. Her er bakgrunnen for prosjektet og alle målene med prosjektet angitt. Hovedmålet med prosjektet er: *«Prosjektet skal bidra til vekst i folketall og varige nye arbeidsplasser gjennom bærekraftig bruk av verdensarven og kulturarven som grunnlag for identitetsbygging og verdiskapning. Prosjektet skal også bidra til å gjøre verdensarven kjent for fast bosatte og tilreisende.»*

Prosjektet er inndelt i tre delprosjekter som bygger opp under hovedmålet:

- A – økt kunnskap om og bruk av lokalmat
- B – formidling av verdiene i og kunnskapen om verdensarven, naturarven og kulturarven
- C – sti – og løypeprosjektet

Prosjektet er finansiert med midler fra Røros kommune, Fylkesmannen i Sør – Trøndelag, Sør – Trøndelag fylkeskommune, Gjensidigestiftelsen og Landbruks- og matdepartementet.

Problemstillinger og våre konklusjoner

Vår gjennomgang er tredelt. Del I gjelder problemstillinger knyttet til mulige brudd på måloppnåelse i prosjektet samt spørsmål om vilkårene gitt i tilsagn er innfridd. Videre inndeling av del I følger prosjektets delmål A, B og C. Del II gjelder spørsmål knyttet til inngåelse av avtaler, og del III gjelder andre forhold som økonomistyring og arkivering.

Del I: Måloppnåelse i prosjektet

1. Er målsettingene gitt i prosjektet innfridd?
2. Er vilkårene gitt i tilsagn innfridd?

Er målsettingene gitt i prosjektets del A innfridd?

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål.

Etter vår oppfatning synes det som om fokusområder, resultatmål og effektmål er omfattende sett i sammenheng med tidsperspektivet for gjennomføring av prosjektet, og hvordan man kan måle måloppnåelse for del A. Etter vår vurdering gir beskrivelsen av gjennomføring av del A indikasjoner på at man i hovedsak har oppnådd tilfredsstillende resultat for fastsatte mål.

Etter vår vurdering har delprosjektet gjennom sine arrangement gitt økt kunnskap om lokale mattradisjoner, og til en viss grad høynet kvalitet og tilbud av lokalmat. Det er også etablert et nytt 5 – årig prosjekt «kompetanseløft lokalmat/reiseliv». Dette oppfatter vi som positivt. Røros kommune og Holtålen kommune står som prosjekteiere, og Rørosregionen næringshage har prosjektledelsen i dette prosjektet.

Er målsettingen gitt i prosjektets del B innfridd

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål for del B formidling. I prosjektrapporten er arbeidsprosessen og gjennomføringen av delprosjektet grundig beskrevet. Sluttresultatet er blant annet QR koding og skilting av kulturpunktene som var utvalgt etter en grundig prosess. Resultatmålet for delprosjektet var at informasjonen om Røros og formidlingen av verdiene i, og kunnskapen om verdensarven og kultur- og naturarven skal være enhetlig og lett tilgjengelig for alle interessenter. Informasjonen skal være både lettfattelig og gi mulighet til å kunne gå i dybden. Blant annet gjennom bruk av moderne teknologi skal informasjonen være tilgjengelig i Røros Bergstad og ute i de viktigste historiske gruveområdene.

Etter vår oppfatning gir prosjektrapporten et tilfredsstillende grunnlag for å kunne mene at fastsatte mål for del B er nådd.

Er målsettingen gitt i prosjektets del C innfridd

Det er i prosjektbeskrivelsen oppgitt fokusområder, resultatmål og effektmål for del C Sti- og løypeprosjektet. I prosjektrapporten er arbeidsprosessen og gjennomføringen av delprosjektet grundig beskrevet. Det er utarbeidet nye kart og brosjyrer, og merket utvalgte stier og løyper. I arbeidet er det brukt en felles skiltstandard og Merkehåndboka til gjennomføringen av arbeidet. Løypene ble gått opp, gradert og merket i tråd med anbefalte retningslinjer. Løypekartene er også gjort tilgjengelig via internettløsninger, og det er satt opp infotavler i sentrum som informerer om hvor man kan ta seg ut til rekreasjonsområdene rundt Røros.

Resultatmålet til delprosjekt C var å gjøre naturopplevelser på Røros tilgjengelig for alle gjennom å utarbeide gode kart og sørge for god merking og opparbeiding av turer for syklende og gående. Etter vår oppfatning gir prosjektrapporten et tilfredsstillende grunnlag for å kunne mene at fastsatte mål for del C er nådd.

Er vilkårene gitt i tilsagn innfridd?

Fylkesmannen (FM)

Det er et vilkår fra FM at prosjektet må sees i sammenheng med handlingsdelen av «Regional plan for Røros Bergstad og Circumferensen». Selv om det i prosjektrapporten ikke er direkte henvist til planen bærer rapporten preg av at det er tatt hensyn i samsvar med regionalplanens ambisjoner og formål.

FM mener at kommunen bør vurdere å trekke med nabokommuner i gjennomføring av deler av prosjektet. I prosjektrapporten er det ingen opplysninger om i hvor stor grad dette er vurdert, men i kommunestyrets sak 105/2011 som behandlet godkjenning av prosjektbeskrivelsen har rådmannen uttalt at man har vurdert Fylkesmannens innspill som var nevnt i tildelingsbrevene. Dette mener vi er tilfredsstillende og i samsvar med Fylkesmannens ønsker.

FM ber kommunen vurdere å etablere en form for organisasjon, f.eks. en stiftelse. Årsaken til at dette ikke er gjennomført er forklart i prosjektrapporten. Etter vår

oppfatning er dette en tilfredsstillende avklaring på hvorfor dette ikke er gjennomført i regi av kulturarvprosjektet.

FM ber om at kommunen sikrer politisk forankring for prosjektet, og det er etter vår mening gjennomført ettersom kommunestyret sluttet seg til forslaget til prosjektbeskrivelse framlagt i kommunestyret i sak 105/2011. I samme sak ble det oppnevnt styringsgruppe (formannskapet) for prosjektet, og styringsgruppen fikk fullmakt til å justere budsjett og finansieringsplan for prosjektet.

FM ber om at kommunen følger opp fond for vedlikehold, og fører kontroll med at arbeidet blir utført framover. Dette er etter vår mening fulgt opp av kommunen ved at det er et eget punkt i kommunestyresak nr 62/2016 at *«avtalen inngått med Tur- og løypeforeningen på kr 300 000,- innarbeides i budsjettet for 2017 økonomiplanen til virksomheten Kultur.»*

Sør – Trøndelag fylkeskommune (STFK) i samarbeid med Gjensidigestiftelsen

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at prosjektet må gjennomføres i samsvar med søknaden. Etter vår vurdering er tilskuddet brukt til prosjektet. Vi mener at prosjektet i hovedsak er gjennomført i samsvar med søknaden, men noen av vilkårene er ikke oppfylt.

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at minst en ansvarlig gjennomfører et skilt- og merkekurs i regi av fylkeskommunen. Det er ingen opplysninger i prosjektrapporten at dette er gjennomført, eller i annen dokumentasjon vi har mottatt. Vår mening er at selv om dette er et krav, og det ikke er opplyst i rapporten om kurset er gjennomført, er arbeidet med skilt og merking av skilt likevel godt i varetatt og i samsvar med Merkehåndboka og anbefalt standard. Det var et vilkår at Merkehåndboka skulle benyttes, og etter vår mening er bruken av den godt dokumentert i rapporten og dette vilkåret er dermed oppfylt.

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at det må være inngått skriftlig avtale med den (de)berørte grunneier (ne) før midler utbetales og tiltak kan iverksettes (inkl. avtaler med Vegvesen/ kommune langs offentlig vei). I prosjektrapporten er det oppgitt at 30 avtaler er inngått og er i orden. Ved vår kontroll av grunneieravtalene viste seg at det foreløpig er inngått 12 grunneieravtaler. Etter vår mening viser dette at fakta i prosjektrapporten er misvisende, og at det fortsatt gjenstår arbeid for å fullføre alle grunneieravtalene. Vilåret er dermed ikke oppfylt.

STFK og Gjensidigestiftelsen stilte som vilkår at de skal oppgis som finansieringskilde, og at logoene til fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsen skal være med på brosjyrer, nettsider, infotavler mv. Vi har ikke sett at logoene er med på noe trykt presentasjon av prosjektet vi har kjennskap til, eller som er med i prosjektrapporten. Etter vår mening er ikke dette kravet oppfylt.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Vilkår i tilsagn fra LMD er knyttet til målene i delprosjekt A, økt kunnskap om og bruk av lokalmat, og vi viser derfor til vurdering og konklusjon for delprosjekt A. Etter vår vurdering er måloppnåelse tilfredsstillende innfridd og i samsvar med formålet med midlene fra LMD slik det er oppgitt i tildelingsbrevet.

Blilyst

Midlene gitt av Blilyst er i sin helhet merket til skiltprosjekter i kommunen. Etter vår mening er det gitt tilfredsstillende opplysninger i prosjektrapporten og i prosjektreghnskapet for å kunne si at vilkåret er oppfylt.

Del II: Inngåelse av avtaler

3. Hadde prosjektleder myndighet til å inngå avtalene med grunneierne og Røros Tur- og Løypeforening på vegne av Røros kommune?
4. Er avtalene gyldige?

Vi har valgt å presentere en samlet vurdering og konklusjon for del II.

For å sikre en god vurdering av gyldigheten av den inngåtte avtalen mellom Røros kommune og Røros Tur- og Løypeforening ba vi Norges kommunerevisorforbund (NKRF) om en juridisk betraktning. Vurderingen kan leses i sin helhet i kapittel 6.3. Avslutningsvis konkluderte NKRF med *«Med reservasjon for at det kan finnes ytterligere opplysninger hos kommunen, mener vi derfor at den aktuelle avtalen ikke er inngått i samsvar med lovens krav, og derfor ikke er bindende. Men dette er jo ikke til hinder for at partene velger å holde fast ved avtalen.»*

Når det gjelder avtalen som er inngått med Røros Tur- og Løypeforening forholder vi oss til vurderingen gitt av NKRF. Prosjektleder hadde ikke myndighet til å signere på vegne av kommunen og avtalen er derfor ikke bindende. Men som NKRF skriver videre er ikke dette til hinder for at partene velger å holde fast ved avtalen.

Vi konkluderte med at de 12 avtalene med grunneierne som hittil er inngått er gyldige ettersom det er rådmann som har signert på vegne av kommunen. I prosjektrapporten var det opplyst at det var inngått ca 30 avtaler med grunneiere mens det viste seg at i realiteten var det signert 12 avtaler per november 2016. Etter vår mening er det gitt feilaktig informasjon i prosjektrapporten og vilkårene for prosjektet er ikke oppfylt på dette punktet.

Del III: Andre forhold – økonomistyring og arkivering

5. Er prosjektets økonomi tilfredsstillende ivaretatt?
6. Er dokumenter i saken arkivert i kommunens saksarkiv?

Er prosjektets økonomi tilfredsstillende ivaretatt?

Etter vår oppfatning har det i hovedsak vært en god oppfølging av finansiering og økonomi i prosjektet underveis, men det har ikke vært en tilfredsstillende økonomistyring i avslutningsfasen på prosjektet. Vår oppfatning bygger på forholdene som er omtalt nedenfor.

I styringsgruppens møte den 4.12.2014 var det framlagt budsjett for bruk av restmidler i 2015. Vi ser at grunnlaget for budsjett 2015 var feil. Feilen var at det var oppgitt totale utgifter for 2012 på kr 450 832, mens regnskapet for 2012 viser totale utgifter på kr 794 180. Avviket på kr 343 348 er etter vår oppfatning en medvirkende årsak til overskridelsen i prosjektrengnskapet. Vi konkluderer her med at budsjettet for 2015 burde vært redusert med kr 343 348 fordi det var utarbeidet etter feil grunnlag.

I budsjettet for 2015 var det beregnet prosjektledelse i 8 måneder. Vi ser av prosjektrengnskapet at det er utbetalt prosjektledelse i 12 måneder. Vi kan ikke se at forlengelsen er godkjent.

Det ble utbetalt for kjøp av tjenester fra Røros ressurs for to måneder i 2015. Skriftlig avtale med Røros ressurs utløp 31.12.2014, og vi kan ikke se at forlengelsen er avklart. Røros ressurs hadde ansvaret for grunneieravtalene som vi tidligere i rapporten har påpekt mangler ved.

Vi mener at de forholdene vi har påpekt ovenfor var de viktigste årsakene til at prosjektrengnskapet ble avsluttet med et merforbruk på kr 392 443. Det har da etter vår oppfatning ikke vært en tilfredsstillende økonomistyring i avslutningsfasen på prosjektet.

Viktige saker som vi mener skulle vært behandlet av styringsgruppen i slutfasen av prosjektet som har betydning for utgiftene i 2015:

- forlengelse av arbeidsavtale med prosjektleder
- forlengelse av avtale med Røros ressurs
- forlengelse av prosjektet
- behandling av prosjektrengnskapet før politisk behandling
- søknad om dekning av merforbruk i prosjektrengnskapet

Etter vår mening er det ikke tilfredsstillende at det ikke foreligger forlengelser av arbeidskontrakt mellom prosjektleder og Røros kommune.

Prosjektrengnskapet ble sist framlagt i styringsgruppen den 19.03.2015. Vi mener også at det er en svikt at det ikke ble gjennomført flere møter i styringsgruppen med blant annet behandling av sakene vi nevner i avsnittet ovenfor.

Er dokumenter i saken arkivert i kommunens saksarkiv?

Formålet med arkivloven er å sikre arkiv som har mulig kulturell eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at disse kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelige for ettertiden. Dette er et prosjekt med stor interesse og med kulturell verdi, og som kan ha forskningsmessig verdi for ettertiden. Gjennom vårt arbeid med innhenting av dokumentasjon fant vi at mange av dokumentene som angikk prosjektet ikke var

journalført i kommunen. Prosjektleder har overlevert dokumenter elektronisk og i papirutgave til kommunen i november 2016.

I saksmappen til formannskapet sak 47/2014 skulle det ifølge saksframstillingen vært vedlagt avtaleutkast for grunneieravtaler, avtaleutkast til 10 års avtale med Røros Tur – og løypeforening, og en plan for turstier og sykkeløyper. Saksmappen var ikke fullstendig i forhold til dette, og vi ser at dokumenter har blitt lagt til mappen senere. I og med at vi ikke mottok saksdokumentene før behandlingen av denne saken kan vi ikke bekrefte om alle vedleggene var med til den politiske behandlingen.

I prosjektrapporten er det opplyst at det er inngått ca 30 grunneieravtaler. Når vi etterspurte disse, viste det seg etter hvert at av de 12 avtalene som var inngått, hadde prosjektleder for ski- og løypeprosjektet 11 av disse avtalene hos seg, og en var arkivert i saksmappen til formannskapet sak 47/2014. Etter vår mening er dette svært uheldig, inngåtte avtaler skulle vært overlevert kommunen omgående for journalføring og arkivering.

Avtalen som ble inngått med løypeforeningen var arkivert hos prosjektleder, og ikke i kommunens arkiv. Det samme gjelder for avtalen mellom Røros kommune og Rørosmuseet. Ettersom det er kommunen som er part i saken skulle alle inngåtte skriftlige avtaler vært journalført i kommunens arkiv.

Vår konklusjon er at arkivlovens formål om å gjøre dokumentasjonen tilgjengelig for ettertiden ikke er oppfylt. Vi konkluderer også med at for dette prosjektet er heller ikke kommunens egne arkivrutiner fulgt.

Vi mener at det er kritikkverdig at avtaler som er inngått på vegne av kommunen ikke har blitt journalført og arkivert i kommunen.

Våre anbefalinger

Avslutningsvis utarbeider vi anbefalinger. Anbefalingene er utarbeidet med bakgrunn i våre vurderinger som er omtalt i rapporten.

Våre anbefalinger er at:

1. Prosjektbeskrivelser bør utformes tydelige med klare målsettinger som er målbare
2. Det bør etableres prosedyrer som sikrer fullstendig gjennomføring, samt kontroll og journalføring i prosjekter som kommune eier eller deltar i
3. Den inngåtte avtalen med Røros Tur- og Løypeforening er ikke bindende og det bør besluttes om kommunen skal holde fast ved avtalen
4. Arbeidet med å få ferdigstilt grunneieravtalene bør prioriteres

11. Vedlegg: Rådmannens uttalelse

RØROS KOMMUNE

Rådmann med stab

Revisjon Fjell IKS
Os kommunehus

Ofi §5

2550 OS I ØSTERDALEN

Røros, 06.01.2017

Vår ref.	Løpenr.	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref.
16/2118-2	193/17	217 U01	Bernt Tennstrand 72419400	

SVAR - FORVALTNINGSREVISJON - GJENNOMGANG AV PROSJEKTET "NATUR, KULTUR, MAT OG FORMIDLING I KULTURARVEN

—

Dette er et prosjekt som har dradd noe ut i tid og som har medført utfordringer med å sikre seg en god og ryddig oversikt over om prosjektet har lyktes og nådd sine målsetninger. Rådmannen har i sin gjennomgang før saken 13/1388 ble lagt frem, gjennomført en omfattende gjennomgang av økonomien og dokumentasjonen i dette prosjektet. Dette ble i iverksatt for å sikre en god oversikt, slik at denne saken ble presentert og lagt frem til politisk behandling på en oversiktlig og ryddig måte. På bakgrunn av dette har rådmannen ikke ytterligere kommentarer knyttet til om målsettingene og vilkårene i tilsagnene er oppfylt. Dette er en oppgave som styringsgruppa (formannskapet) og de som ga tilsagnet må vurdere måloppnåelsen av.

Når det gjelder prosjektleders rolle i inngåelsen av avtalen med grunneiere og Røros tur og løypeforening på vegne av Røros kommune, mener rådmannen at prosjektleder ikke har hatt fullmakt til dette selv om dokumentasjon viser at dette er behandlet i styringsgruppa. Denne fullmakten er lagt til Ordfører hvis ikke annet er besluttet, noe jeg ikke ser fremgår i dokumentasjonen. Dette medfører at avtalene med grunneiere, og Røros tur og løypeforening på vegne av Røros kommune ikke er gyldig slik rådmannen vurderer det.

Prosjektøkonomi har ikke vært tilfredsstillende ivarettatt da regnskapet viser overskridelse med et merforbruk på 392.443.38.

Dokumentasjonen i kommunens arkiv har vist seg å være av varierende karakter, registreringene i vårt arkivsystem har beklageligvis ikke vært tilfredsstillende. Vår gjennomgang viser at vi har registrert dokumenter som har kommet inn i dette prosjektet, men at det har vært et stort forbedringspotensial i dette prosjektet. Prosjektleder hadde i denne perioden en 50 prosent engasjementstilling med tilgang til å legge inn dokumentasjon i arkivsystemet vårt. I gjennomgangen rådmannen har gjennomført av dette prosjektet, har vi vært i kontakt med prosjektleder som i november 2016 oversendte den dokumentasjonen hun mente skulle vært arkivert. Dette er omfattende dokumentasjon som nå blir registrert i vårt arkivsystem.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Org.nr: NO 939 898 743 MVA
Bergmannsgata 23 7374 RØROS	Bergmannsgata 19 7374 RØROS	72 41 94 00 E-post: postmottak@roros.kommune.no	72 41 94 04	Bankgiro: 4280.05.23022 Postgiro: 0801.59.20301

Røros kommune

Avslutningsvis viser rådmannen til sakvurderingen i sak 13/1388 « *Rådmannens vurdering er at denne avtalen ble inngått på et tidspunkt hvor prosjektleder ikke hadde oversikt over om dette prosjektet ville komme ut med en positiv balanse, slik at restmidler kunne disponeres på denne måte. Rådmannens vurdering er at prosjektleder ikke burde ha inngått denne avtalen i denne fasen i prosjektet, men evt. vurdert dette som en mulighet etter at prosjektet er avsluttet med oversikt over totalkostnadene.* ».

Dette sitatet er dekkende for den totale vurdering av prosjektet. Rådmannens erfaring med dette prosjektet er at samarbeid, der rådmannen og administrasjonen ikke er godt nok påkoblet, skaper utfordringer når prosjektet blir gjennomført på en såpas uryddig og uoversiktlig måte. En viktig erkjennelse er at fremtidige samarbeid der Røros kommune er det juridiske subjektet, så må rådmannen være tettere på med sin administrasjon slik at dette ikke gjentar seg i fremtidige prosjekter i regi av Røros kommune. Det betyr at framtidige prosjektbeskrivelser av denne typen prosjekter i større grad må tydeliggjøre/presisere forankringen hos rådmann/administrasjon.

Med hilsen

Bernt Tennstrand
Rådmann

Kopi:

Vedlegg: